

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту та адміністрування

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
ФІНАНСОВЕ Й ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ

підготовки магістра

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальності 051 Економіка

освітньо-професійної програми Економіка довкілля і природних ресурсів

галузі знань 07 Управління та адміністрування

спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

освітньо-професійної програми Фінанси і кредит

спеціальності 073 Менеджмент

освітньо-професійної програми Менеджмент організацій

спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

освітньо-професійної програми Економіка підприємства

Силабус навчальної дисципліни «ФІНАНСОВЕ Й ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ» підготовки магістра, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 Економіка, за освітньо-професійною програмою Економіка довкілля і природних ресурсів, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, за освітньо-професійною програмою Фінанси і кредит; спеціальності 073 Менеджмент, за освітньо-професійною програмою Менеджмент організацій; спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, за освітньо-професійною програмою Економіка підприємства

Розробник: Волинець І. Г., доцент кафедри менеджменту та адміністрування, кандидат економічних наук, доцент

Гарант ОПП Економіка довкілля і природних ресурсів _____ Павлов К. В.

Гарант ОПП Фінанси і кредит _____ Карлін М. І.

Гарант ОПП Менеджмент організацій _____ Ющишина Л. О.

Гарант ОПП Економіка підприємства _____ Мохнюк А. М.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри менеджменту та адміністрування

протокол № __ від __ _____ 2021 р.

Завідувач кафедри: _____ (Черчик Л. М.)

І. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна / заочна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки, 051 Економіка, Економіка довкілля і природних ресурсів 07 Управління та адміністрування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, Фінанси і кредит 073 Менеджмент, Менеджмент, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, Економіка підприємства, магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання <u>2021-2022</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Семестр <u>2-ий</u>
		Лекції <u>24 / 10</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>24 / 10</u> год.
		Самостійна робота <u>64 / 86</u> год.
		Консультації <u>8 / 14</u> год.
	Форма контролю: <u>залік</u>	
Мова навчання		Українська

ІІ. Інформація про викладача

Волинець Ірина Григорівна

Науковий ступінь – кандидат економічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри менеджменту та адміністрування

Контактна інформація викладача:

Телефон 0661755785

Електронна пошта: irina.volynets@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, корпус G ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять розміщено на <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

ІІІ. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Фінансове й обліково-аналітичне забезпечення управлінських рішень та оцінювання ризиків» належить до нормативних дисциплін, спрямована на формування фахових компетенцій у сфері фінансового та обліково-аналітичного забезпечення управлінських рішень та

оцінювання ризиків шляхом освоєння основних принципів обґрунтування різних видів управлінських рішень; опанування практичними економіко-математичними методами щодо розробки та прийняття управлінських рішень в умовах визначеності, невизначеності та ризику за різними напрямками функціонування підприємства.

2. Пререквізити і постреквізити дисципліни

Пререквізити:

- здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки;

- здатність застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами;

- здатність до ефективної внутрішньої та зовнішньої комунікації;

- здатність розуміти механізм дії економічних законів і механізм використання їх в процесі господарської діяльності.

Постреквізити: вивчення дисципліни сприятиме формуванню системи фінансового й обліково-аналітичного забезпечення управлінських рішень та оцінювання ризиків за різними напрямками діяльності сучасного підприємства, а також написанню випускної кваліфікаційної роботи за спеціальністю.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – формування теоретичних знань і практичних навичок фінансового й обліково-аналітичного забезпечення управлінських рішень та оцінювання ризиків у різних сферах діяльності підприємства.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни є теоретична підготовка студентів з питань: концептуальних засад фінансового та обліково-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування, менеджменту, підприємницької, торговельної та біржової діяльності; сутності підприємницьких ризиків та їх вплив на прийняття управлінських рішень; набуття практичних навичок кількісного оцінювання ступеня ризику при прийнятті управлінських рішень та управління ризиками на підприємстві.

4. Результати навчання (компетентності)

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність 051 Економіка, освітньо-професійна програма Економіка довкілля і природних ресурсів

Інтегральна компетентність – здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає розроблення, обґрунтування та прийняття управлінських рішень в умовах визначеності, невизначеності та ризику.

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

Результати навчання:

ПРН1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПРН2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

ПРН7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПРН9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

Галузь знань 07 Управління та адміністрування, спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування, освітньо-професійна програма Фінанси і кредит

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає розроблення, обґрунтування та прийняття управлінських рішень в умовах визначеності, невизначеності та ризику.

Загальні компетентності:

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні компетентності:

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Результати навчання:

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

Галузь знань 07 Управління та адміністрування, спеціальність 073 Менеджмент, освітньо-професійна програма Менеджмент організацій

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері розроблення, обґрунтування та прийняття управлінських рішень в умовах визначеності, невизначеності та ризику.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК9. Здатність до самостійної роботи та самостійного приймання рішення, здатність нести відповідальність за їх реалізацію.

Спеціальні компетентності:

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК13. Здатність діагностувати окремі бізнес-процеси організації та забезпечувати ситуативне управління.

Результати навчання:

ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН15. Вміти приймати рішення щодо ефективного планування витрат та використання ресурсів.

Галузь знань 07 Управління та адміністрування, спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, освітньо-професійна програма Економіка підприємства

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності або у процесі навчання, що передбачає розроблення, обґрунтування та прийняття управлінських рішень в умовах визначеності, невизначеності та ризику.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих

обов'язків.

Спеціальні компетентності:

СК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності.

СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

Результати навчання:

ПРН2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.

ПРН8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких, торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.

ПРН9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності.

ПРН10. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків.

5. Структура дисципліни

Структура навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бал
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади фінансового та обліково-аналітичного забезпечення управлінських рішень						
Тема 1. Концептуальні засади фінансового та обліково-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень	8	2	2	4		ПО,Т/2
Тема 2. Характеристика інформаційно-аналітичного апарату прийняття управлінських рішень	8	2	2	4		ПО,ПЗ/2
Тема 3. Обліково-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування	11	2	2	6	1	ПО,Т,ФО,ПЗ/4
Тема 4. Обліково-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень у сфері менеджменту	11	2	2	6	1	ПО,Т,ФО,ПЗ/4
Тема 5. Обліково-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності	11	2	2	6	1	ПО,Т,ФО,ПЗ/4
Тема 6. Фінансове та обліково-	10	2	2	5	1	ПО,Т,ПЗ, РЗ/4

аналітичне забезпечення ефективності прийняття управлінських рішень						
Разом за модулем 1	59	12	12	31	4	20
Змістовий модуль 2. Оцінювання ризиків при прийнятті управлінських рішень						
Тема 7. Підприємницькі ризики та їх вплив на прийняття управлінських рішень	10	2	2	5	1	ПО,Т,РС/3
Тема 8. Критерії прийняття управлінських рішень за умов ризику	10	2	2	5	1	ПО,РЗ,Т/4
Тема 9. Методологічні засади й інструментарій кількісного оцінювання ступеня ризику при прийнятті управлінських рішень	11	2	2	6	1	РЗ,Т/4
Тема 10. Фінансове та обліково-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень в умовах банкрутства	11	2	2	6	1	РЗ,Т/3
Тема 11. Напрями і методи регулювання та зниження ступеня ризику	9	2	2	5		ПО,ПЗ,К/3
Тема 12. Фінансове та обліково-аналітичне забезпечення управлінні ризиками на підприємстві	10	2	2	6		ПО,Т,ПЗ,К/3
Разом за модулем 2	61	12	12	33	4	20
Залік						60
Всього годин / Балів	120	24	24	64	8	100

Форма контролю*: поточне оцінювання (письмова контрольна робота (ПКР), фронтальне опитування (ФО), тести (Т), розгляд ситуаційних завдань (РС), розв'язування задач (РЗ), виконання практичних завдань (ПЗ), розгляд кейсів (К), модульний контроль, підсумковий контроль у формі заліку.

Структура навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бал
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади фінансового та обліково-аналітичного забезпечення управлінських рішень						
Тема 1. Концептуальні засади фінансового та обліково-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень	6			5	1	ПО,Т/2
Тема 2. Характеристика інформаційно-аналітичного апарату прийняття управлінських рішень	6			5	1	ПО,ПЗ/2
Тема 3. Обліково-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування	12	1	1	9	1	ПО,Т,ФО,ПЗ/4
Тема 4. Обліково-аналітичне забезпечення прийняття	12	1	1	9	1	ПО,Т,ФО,ПЗ/4

управлінських рішень у сфері менеджменту						
Тема 5. Обліково-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності	12	1	1	9	1	ПО,Т,ФО,ПЗ/4
Тема 6. Фінансове та обліково-аналітичне забезпечення ефективності прийняття управлінських рішень	9	1	1	6	1	ПО,Т,ПЗ, РЗ/4
Разом за модулем 1	57	4	4	43	6	20
Змістовий модуль 2. Оцінювання ризиків при прийнятті управлінських рішень						
Тема 7. Підприємницькі ризики та їх вплив на прийняття управлінських рішень	9	1	1	6	1	ПО,Т,РС/3
Тема 8. Критерії прийняття управлінських рішень за умов ризику	10	1	1	7	1	ПО,РЗ,Т/4
Тема 9. Методологічні засади й інструментарій кількісного оцінювання ступеня ризику при прийнятті управлінських рішень	12	1	1	8	2	РЗ,Т/4
Тема 10. Фінансове та обліково-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень в умовах банкрутства	12	1	1	8	2	РЗ,Т/3
Тема 11. Напрями і методи регулювання та зниження ступеня ризику	9	1	1	6	1	ПО,ПЗ,К/3
Тема 12. Фінансове та обліково-аналітичне забезпечення управлінні ризиками на підприємстві	11	1	1	8	1	ПО,Т,ПЗ,К/3
Разом за модулем 2						20
Залік						60
Всього годин / Балів	120	10	10	86	14	100

Форма контролю*: поточне оцінювання (письмова контрольна робота (ПКР), фронтальне опитування (ФО), тести (Т), розгляд ситуаційних завдань (РС), розв'язування задач (РЗ), виконання практичних завдань (ПЗ), розгляд кейсів (К), модульний контроль, підсумковий контроль у формі заліку.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота з навчальної дисципліни «Фінансове й обліково-аналітичне забезпечення управлінських рішень та оцінювання ризиків» передбачає:

- підготовку до аудиторних (практичних) занять – опрацювання лекційного матеріалу та самостійне опрацювання окремих тем (питань) навчальної дисципліни;
- розв'язання практичних та тестових завдань;
- розв'язання кейсів, задач та ситуаційних завдань;
- підготовку до усіх видів контролю.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка. Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь у навчальному процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_%20vyznannia_rezultativ_navchannia_formalnii.pdf)

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом навчальної дисципліни.

Політика щодо академічної доброчесності: виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал).

Політика виставлення балів. Враховуються бали поточного (40 балів) та підсумкового оцінювання (60 балів). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час занять; не допускаються пропуски та запізнення на заняття; заборонено використання мобільного телефону, планшету чи інших мобільних пристроїв під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання. Підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку передбачає оцінку засвоєння студентом навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру.

Підсумкова семестрова оцінка з навчальної дисципліни виставляється без складання заліку, якщо студент успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом навчальної дисципліни, і набрав при цьому не менше 60 балів. Така оцінка виставляється та заноситься до залікової відомості й індивідуального навчального плану студента у день проведення заліку за умови обов'язкової присутності студента.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі письмового семестрового заліку

згідно затвердженого розкладу. Залік охоплює програму навчальної дисципліни та включає два теоретичних запитання (20 балів), 30 тестових завдань (30 балів) та практичне завдання (10 балів). Максимальна оцінка 60 балів.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Бутко М. П., Бутко І. М., Мащенко В. П. Теорія прийняття рішень : підручник / за заг. ред. М. П. Бутка. Київ : «Центр учбової літератури», 2015. 360 с.
2. Волчек Р. М., Коляда А. Л., Коверда А. В. Аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень : навч. посіб. Одеса : ОНЕУ, 2016. 105 с.
3. Гоголь Т. А. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу : монографія. Чернігів : Видавець Лозовий В.М., 2014. 384 с.
4. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 336 с. URL: <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/15846>
5. Посилкіна О. В., Деренська Я. М. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків : навч. посібник. Харків : НФаУ, 2018. 197 с.

Додаткова

1. Ганін В. І., Кузнецова С. О., Клімович І. М. Обліково-аналітичне забезпечення стратегічного менеджменту : навч. посіб. Харків : Лідер, 2017. 264 с.
2. Герасимович І. А. Обліково-аналітичне забезпечення управління бізнес процесами підприємства : монографія. Київ : КНЕУ, 2018. 339 с.
3. Демиденко М. А. Системи підтримки прийняття рішень : навч. посіб. Нац. гірн. ун-т. Д. : 2016. 104 с.
4. Обліково-аналітичне забезпечення суб'єктів господарювання в умовах євроінтеграції : колект. монографія / Н. Позняковська та ін.; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. Рівне : НУВГП, 2019. 413 с. 25.
5. Обліково-аналітичне і організаційно-правове забезпечення діяльності підприємств в умовах інституційних трансформацій : монографія / Р. Ф. Бруханський та ін. Тернопіль : ФОП Осадца Ю. В., 2017. 388 с.

Інтернет-ресурси

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі

Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>

3. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.

4. Класифікатор видів економічної діяльності (КВЕД) ДК 009:2005, ДК 009:2010. URL: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html

5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.

6. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.